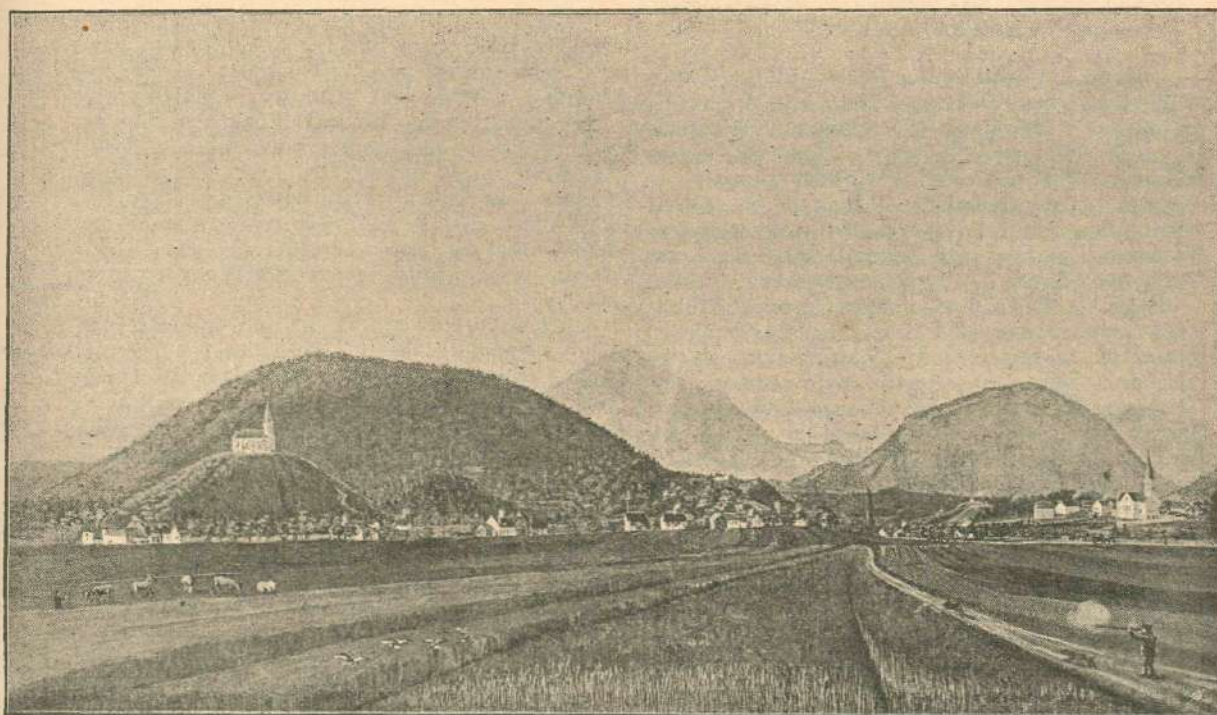

pripozna; zlasti milovanja vredni so oni, katerim je poverjena nemščina v nižjih razredih. Trud, ki si ga prizadeneš, ni v nikakem razmerju z uspehi, niti ne more biti; poučevati ti je po instrukcijah, izdanih po ministerstvu za uk in bogočastje (z dné 26. maja 1884, št. 10.128), ki so pa izdelane in preračunjene za dijake nemške narodnosti in sicer zavodov — recimo dunajskih, — katerih posamezni razredi ne štejejo več nego 20—30 dijakov. In če učitelj premaga kolikor toliko druge težkoče, ubijejo ga pa — korekture; to mi

pač pritrđi, kdor je kdaj popravljaj nemške izdelke nenemških dijakov. Poročevalec je imel v že omenjenem šolskem letu na goriški gimnaziji poučevati nemščino v združeni tretji šoli, ki je štela dijakov v začetku 59, koncem šolskega leta 54; med temi je bilo 8 Nemcev, 23 Lahov, 22 Slovencev in 1 Čeh. Ker imajo naloge v tretji šoli biti po instrukcijah že nekoliko prostejše, lahko si misli razsodni čitatelj, da so izdelki slovenskih in laških dijakov kar mrgoleli slovenizmov, italijanizmov, in da ni bilo mučnejšega dela,

Griže pri Celju.

nego njih popravljaje; ne pretiravam, če rečem, da sem povprek rabil za popravo vsakega zvezka četrte ure, torej za vse skupaj 15 ur, in za dve mesečni nalogi 30 ur, a to poleg 18 tedenskih ur in troje slovenskih korektur. Učitelji Nemci so seveda veliko manj obloženi, zakaj naravno je pri omenjenih jezikovnih razmerah, da jih bode obziren ravnatelj kolikor mogoče porabljal v višjih razredih.

Razlaganje drugih predmetov na nižjih razredih teh zavodov se vrši zgolj s

tem, da učitelj učencem tekst učnih knjig, ki so seveda vse nemške, preloži na materinščino ali drugače pojasni; prave stvarne ali strokovne razlage ni, saj strokovni pouk ni tukaj nič drugega — to smo že omenili — kakor nemški pouk. Posledica tem razmeram je, da dijaki, ki prebijejo take gimnazije, res znajo jeden ali dva živa jezika več, nego nemški dijaki; dijaki z goriške gimnazije n. pr. prilično gladko govoré poleg slovenščine i nemški i laški in celó furlanski; a da morajo uči-